

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.350/2016/4.szám

A tanács tagjai: . Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke
. Osztovits András előadó bíró
. Farkas Attila bíró

A felperes: J Kft.

A felperes képviselője: Dr. Helmeczy László ügyvéd

Az alperes: Zrt.

Az alperes képviselője: Dr. Tóth Tamás Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Tóth I. Tamás ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.637/2015/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Debreceni Törvényszék 9.G.40.185/2014/17. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 635.000 (hatszázharmincezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a Vám- és Pénzügyőrség Regionális Ellenőrzési Központ által kiadott engedély alapján adóraktárat működtetett. 2013. december 3-án a NAV Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága Jövedéki Osztálya (a továbbiakban: hatóság) a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 38. § (1) bekezdésére figyelemmel tájékoztatta a felperest, hogy 2014. január 23-áig megújított bankgaranciát kell benyújtania.
- [2] 2014. február 19-én a felperes 20.000.000 Ft összegű bankgarancia biztosítása iránti kérelmet nyújtott be az alpereshez. Az alperes hiánypótlásra hívta fel. A felperes, annak 2014. március 10-én tett eleget.

- [3] 2014. február 25-én a hatóság azonnali hatállyal visszavonta a felperes adóraktári engedélyét. A felperes ez ellen nem fellebbezett. Bízott abban, hogy a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a határozat visszavonásra fog kerülni, ha a bankgarancia lejártát megelőzően annak meghosszabbítását bemutatja a hatóság részére. 2014. március 17-én az alperes arról tájékoztatta a felperest, hogy a bankgarancia szerződés meghosszabbításának várható időpontja 2014. március 20. További egyeztetéseket követően az alperes 2014. március 28-án küldte meg a felperesnek a 2014. március 26-ára dátumozott bankgarancia szerződés tervezetét. A felperes megkeresésére ekkor a hatóság azt a tájékoztatást adta, hogy már csak új adóraktár működtetésére szóló engedély iránti kérelem benyújtására van lehetőség. A bankgarancia összege azonban a Jöt. 72. § (7) bekezdése alapján 40.000.000 Ft. Az alperes ilyen összegű bankgarancia nyújtása elől elzárkózott.
- [4] A felperes sikertelenül ajánlotta megvételre a készletét egy másik cégnek. Azt nem tudta más adóraktárban sem elhelyezni. A készletet ezért megsemmisítette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes módosított kereseti kérelmével 51.268.179 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, elsődlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6. §-a, másodlagosan a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) 6:387 § alapján. Előadta, a bankgarancia iránti kérelmének befogadásával az alperes azzal biztatta, hogy megköti vele a bankgarancia szerződést, amit a rendelkezésre álló határidőben nem tett meg. A felperest e biztatás olyan magatartásra indította, amelyből eredően őt károsodás érte. Az adóraktári engedélye visszavonásra került, és a készleteit meg kellett semmisítenie.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte, azt mind jogalapjában, mind összecszerűségében vitatta.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a felperes nem tudta bizonyítani a Ptk. 6. §-a szerinti biztatási kár megállapítását megalapozó tényállási elemeket. Az elsőfokú bíróság utalt arra: a felperes nem bizonyította önhibájának hiányát, valamint az alperes olyan szándékos magatartásának tanúsítását, amely a felperest bármilyen károsodást okozó magatartásra indíthatta volna.
- [8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel azt hangsúlyozta: a felperes nem tudott eleget tenni - az elsőfokú bíróság által helyesen meghatározott - bizonyítási

kötelezettségének. A másodfokú bíróság szerint a felperes kára abból származott, hogy nem fordult más pénzügyi intézményhez a bankgarancia iránti kérelmével, mivel bízott abban, hogy az alperes azt időre kiadja számára. Az ítélet tábla a felperes önhibájának minősítette azt, hogy nem élt jogorvoslással a hatóságnak az adóraktári engedélyt visszavonó határozata ellen, a bankgarancia iránti kérelmét késedelmesen nyújtotta be, illetve nem tett lépéseket az áru értékesítése, máshol történő elhelyezése érdekében sem. A felperestől elvárható felelős üzleti magatartásának azt tartotta, ha nemcsak bízik a késve benyújtott kérelme határidőben történő, kedvező elbírálásában, hanem megtette volna az adóraktári engedély meghosszabbításához szükséges egyéb intézkedéseket is.

- [9] A másodfokú bíróság kifejtette azt is, az alperes 2014. március 17-én kelt levelét sem lehetett olyan ígérvénynek tekinteni, amelyre tekintettel - a GK.14. számú állásfoglalásra figyelemmel - az alperes Ptk. 6. §-a szerinti felelőssége megállapítható lenne.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és kereseti kérelmének egészben vagy részben helytadó határozat meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy az eljárás bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző módon, kirívóan okszerűtlenül mérlegelték a bizonyítékokat, jogszabálysértően vonták le azt a jogi következtetést, hogy az alperes Ptk. 6. §-a szerinti felelőssége a perbeli esetben nem állapítható meg. A felperes szerint a raktári engedély visszavonásáról szóló hatósági határozattal szembeni fellebbezés benyújtásának mellőzése nem minősül önhibának. A határozat ugyanis fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtandó volt. A felperes előadta, ha az alperes úgy vélte, hogy a bankgarancia meghosszabbítása iránti kérelme elkésztett, arról őt tájékoztatni kellett volna, vagy végleg el kellett volna utasítani a kérelmét. A felperes véleménye szerint nem állapítható meg az önhiba miatt sem, hogy nem fordult más pénzügyi intézményhez. Azzal érvelt, az alperessel fennálló korábbi gazdasági és pénzügyi kapcsolataira figyelemmel megalapozottan bízhatott a 2014. március 20-áig ígért bankgarancia kiadásában. A perbeli raktári áru megsemmisítéséből eredő kárával összefüggésben hangsúlyozta, az eljárás során igazolta, hogy annak értékesítését, másik adóraktárba történő áthelyezését megkísérelte. Erőfeszítései azonban nem vezettek eredményre. A felperes vitatta a jogerős ítéletnek azt a megállapítását is, hogy az alperes 2014. március 17-én kiadott tájékoztatását nem lehet olyan ígérvénynek tekinteni, amely alapján az alperes Ptk. 6. §-a szerinti felelőssége megállapítható.
- [11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.
- [13] A felperes a felülvizsgálati kérelmében azt állította, hogy az eljárás bíróságok a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző módon, kirívóan okszerűtlenül mérlegelték, és így jogszabálysértően vonták le azt a jogi következtetést, hogy az alperes Ptk. 6. §-a szerinti felelőssége nem áll fenn. A Kúria BH2013.126., BH2013.119., 2012.179., BH2002.29. számú eseti döntéseiben kifejeződő következetes joggyakorlata értelmében a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére csak kivételesen kerülhet sor. A bíróságoknak ugyanis a bizonyítékokat együttesen, a maguk összességében kell mérlegelniük, és meggyőződésük szerint kell a jogi következtetések alapjául szolgáló tényállást megállapítaniuk. A bizonyítékok felülmérlegelésére az sem adhat okot, ha az egyes bizonyítékokból akár eltérő megállapításokra is lehetett volna jutni. A felülmérlegelést kizárólag az alapozza meg, ha az egyes bizonyítékokból csak egy fajta következtetés lett volna levonható.
- [14] A Kúria illet a jelen eljárás során nem észlelt. A felperesnek tudnia kellett, a kérelmére 2013. október 16-án kiadott alperesi tájékoztató levél alapján, hogy a korábbi bankgarancia megújítására akkor kerülhet sor, ha a felperesnek az az iránt előterjesztett kérelme az alperes belső szabályzatai által támasztott követelményeknek megfelel. A vámhatóság 2013. december 3-án kelt határozatából az is tudomására jutott, az újabb bankgaranciát 2014. január 23-áig kell benyújtania. Ennek ellenére - általa sem vitatottan - cégszerűen aláírt és ekkor is a szükséges mellékletek kizárólag egy részének csatolásával, elbírálható beadványt csak a fenti határidőt követően, késedelmesen terjesztett elő. Az alperessel, illetve annak jogelődjével fennálló korábbi kapcsolatára, a jogelőd átalakulásának folyamatban léteire tekintettel számítani kellett arra is, hogy az ügyintézési határidő el fog húzódni, a bankgarancia biztosítására vonatkozó megállapodás olyan időben történő létrejötte az alperessel bizonytalan, amely mellett a megelőző évi tapasztalatok alapján mód lenne elérni az adóraktári engedély visszavonásáról szóló határozat visszavonását. A felperes állításával ellentétben, a 2014. március 17-én kelt alperesi tájékoztatás is azt tükrözi, az alperes törekedett a korábbi bankgarancia lejártát megelőző időponttal az újabb bankgaranciát kiadni, de a banküzem sajátosságai miatt határozott ígéretet erre tenni nem tudott. Csak a kiadás várható időpontját tudta megjelölni. Jóhiszemű eljárását tükrözi, hogy ehhez képest csak pár nappal később küldte meg a felek közötti bankgarancia szerződés tervezetét a felperes részére, aki viszont azt már nem írta alá.
- [15] A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a

felperestől az lett volna elvárható felelős üzleti magatartás, hogy a gazdasági tevékenységéhez szükséges hatósági engedély meghosszabbítása érdekében a maga részéről is megtegyen mindent a hatóság által megjelölt bankgarancia előírt határidőben történő beszerzése iránt. A felperes a késedelmes ügyintézással vállalta annak kockázatát, hogy bankgarancia, illetve adóraktári engedély hiányában nem tudja folytatni a gazdasági tevékenységét. E gondatlan kockázatvállalásból származó kárának viselését nem háríthatja át az alperesre. Felelőtlen üzleti magatartása - önhibája - kizárja az alperes Ptk. 6. §-a szerinti kárfelelősségének megállapítását. Az alperes fizetésre kötelezését csak e jogszabályban írt együttes feltételek megvalósulása alapozhatta volna meg. Az önhiba hiányának bizonyítása eredménytelen volt, így a további feltételek meglétének, az arra vonatkozó bizonyítékok eljárt bíróságok általi értékelésének vizsgálata szükségtelen volt.

- [16] A Kúria mindezek alapján a felperes által megjelölt jogszabálysértéseket nem állapíthatta meg, és a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [17] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Annak mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései, a 4/A. § (1) bekezdése alapján általános forgalmi adóval növelten határozta meg, figyelemmel az alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységre is. A felperes az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján köteles az államnak megfizetni.
- [18] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2017. április 20.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Farkas Attila sk. bíró